

Сугоняко Д.О.

*Чернігівський державний інститут
економіки і управління (м. Чернігів)*

Адміністративне регулювання діяльності туристичних підприємств регіону в умовах кризи

Подальший розвиток вітчизняної туристської галузі, створення та надання конкурентоздатних туристичних послуг вимагає комплексного підходу до розвитку туризму на регіональному рівні, створення динамічної, високоефективної системи управління підприємствами туристичної індустрії як первинною ланкою індустрії гостинності. Масштабні соціально-економічні перетворення, що відбуваються в Україні, потребують постійної уваги до вивчення наслідків таких перетворень з метою прогнозування розвитку туристичних підприємств регіону.

Проблемам управління туристичною індустрією присвятили свої праці А. Гайдук, В. Квартальнов, В. Кравців, Г. Михайліченко, Г. Папірян, Б. Петровський, Т. Сокол А. Чудновський, та інші. В їх працях теоретично висвітлено основні проблеми щодо організації та розвитку туризму, але невивченою залишається проблема адміністративного управління розвитком туризму; питання регулювання діяльності туристичних підприємств потребує більш глибокого вивчення, особливо на територіях, де зосереджені достатні рекреаційні і історико-культурні ресурси. Одним з таких регіонів є Чернігівський.

На території Чернігівського регіону зосереджено понад 200 пам'яток історії та архітектури XI-XIX ст., які мають світове значення. Вигідне географічне розташування, природно-кліматичні умови, рекреаційні ресурси, джерела мінеральних вод роблять територію області привабливою для відпочинку[1].

Адміністративне регулювання діяльності туристичних підприємств передбачає використання таких інструментів, як комплекс державних замовлень; застосування державою санкцій і штрафів; видачу дозволів, ліцензій, квот; запровадження норм і стандартів, які регламентують вимоги до якості робіт, послуг, продукції; до організації процесів надання послуг, захисту прав споживачів тощо.

Адміністративне регулювання на регіональному рівні – це дії адміністрації регіону, спрямовані на збалансованість інтересів населення, держави, підприємств за допомогою нормативних актів, вказівок, розпоряджень. В умовах нинішнього динамізму адміністративний апарат державного управління повинен оперативно приймати рішення, прогнозувати майбутнє. Запізнення держадміністрації з прийняттям відповідних рішень робить їх непотрібними.

Еволюція ринкових відносин - це перехід від стихійного ринку через його розвиток і вдосконалення до впровадження державного регулювання, що дає змогу збалансувати складові елементи системи та поставити конкретні цілі, розробити масштабні проекти та державні програми. В період економічних криз адміністративне регулювання посилюється. Після стабілізації економічної системи його вплив послаблюється. Проте вільного, повністю саморегульованого ринку немає. Отже, державне адміністративне регулювання є об'єктивною потребою. В умовах кризи, використовуючи адміністративні методи регулювання, адміністрація вирішує проблеми, які не під силу ринкові.

Адміністративне регулювання на регіональному рівні характеризується відсутністю елементів зворотного зв'язку та належного виконавчого механізму. Спроби управління розвитком туризму носять локальний характер. В умовах кризи проблеми туристичної індустрії Чернігівського регіону тільки посилились. Так, зниження рівня доходів населення, інфляційні процеси, негаразди в банківській системі, зростання курсу іноземних валют, збільшення безробіття скорочує витрати потенційних

споживачів туристичних послуг на відпочинок та кількість таких споживачів. За прогнозами аналітиків, попит на туристичні послуги скоротиться в 2009 р. на 30-40%. Туристичні підприємства Чернігівщини не в змозі самостійно протидіяти кризовим явищам. Адміністрація повинна здійснити певні заходи для зменшення негативного впливу кризи на туристичну галузь, головними з яких можуть бути:

- визначення пріоритетів та напрямків впливу;
- визначення споріднених напрямків розвитку, що опосередковано впливають на туризм – ремонт доріг, створення відповідної інфраструктури, наведення порядку та чистоти принаймні в місцях, що більше відвідуються туристами тощо;
- перехід від пасивної управлінської політики до активної;
- обґрунтоване моделювання та прогнозування соціально-економічних процесів.

В 2009 році очікується значне скорочення надходжень до місцевого бюджету, дія деяких програм благоустрою територій, культурного розвитку може бути призупинена на час кризи. Але необхідно пам'ятати, що туризм є перш за все видом економічної діяльності і, особливо місцевий, може бути одним з джерел розвитку місцевої економіки, створюючи туристичний продукт, нові робочі місця, стимулюючи попит на туристичні послуги.

Література

1. Інвестиційно-інноваційні пропозиції Чернігівщини.-Чернігів: Головне управління економіки облдержадміністрації, 2003. –79с.

Бібліографія

Сугоняко Д.О Адміністративне регулювання діяльності туристичних підприємств регіону в умовах кризи / Д.О. Сугоняко // Актуальні напрямки вдосконалення фінансово-економічної політики на сучасному етапі: Всеукраїнська науково-практична конференція, 17-18 лютого 2010р. :Тези доповідей. – Чернігів, 2010.- С.194-196.